

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H.C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. L.W. van der Meij, Zaamslag; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Zeist; Ds. P. van Zonneveld, Driebergen; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Waar is Hij?

Waar is de geboren Koning der Joden?
Matth. 2 : 2a

De Joden hebben een Koning. Onze tekst getuigt daarvan.

De naam Jood is afkomstig van "Juda". Dat betekent: Godlover. Nu is er verschil tussen Joden en Joden. Dat leert ons de bijbel duidelijk. Er zijn Joden, die het alleen maar zijn krachtens hun natuurlijke afstamming van Abraham. Dat waren de "ware" Joden niet. Zij hadden er genoeg aan dat zij naar hun natuur uit Abraham waren voortgekomen. Het was hun voldoende, dat zij besneden waren. Zij leefden bij de wet. Zij hadden vele uiterlijke voorrechten. Maar waren met dat alles nog onbesneden van hart, onwedergeboren. Zij hebben daarom de "geboren Koning" der Joden nooit erkend. Zij hebben nooit voor Hem gebogen. Zij hebben Hem verworpen en het uitgeroepen, toen de Koning in Zijn Schoonheid hun werd voorgesteld: "Weg met Deze, wij hebben geen koning dan de keizer". Zij dienden liever de keizer, dan de Koning. Zij dienden liever de duivel dan God. Daarom waren zij de "ware Joden" niet. Zij loofden God niet! Arme Joden, die er nog zo over denken.

Doch er waren ook anderen. Gelukkig! Hun ogen zijn voor deze Koning opengegaan. Zij hebben door de windselen heen Zijn schoonheid gezien. Zij hebben zich aan Hem onderworpen. Zij zijn Hem gevolgd. Zij hebben Hem gediend. Zij hebben er God voor groot gemaakt. Zij hebben gezongen: En onze Koning is van Israëls God gegeven." Zij deden hun naam eer aan. Zij loofden de Heere. Zalige Joden, die daar nu nog toe verwaardigd worden.

Nu zijn er heidenen te Jeruzalem aangekomen. Het waren "wijze" heidenen. Niet alleen omdat het bestudeerde mensen waren, maar omdat zij door de Heilige Geest zich lieten leiden. Die had hun hart ingenomen. Daarom hebben zij naar de geboren "Koning der Joden" gevraagd. De Heilige Geest brengt een arme zondaar altijd aan Zijn voeten. Zij hebben voor Hem gebogen, Hem met geschenken overladen. Zij hebben Hem als Koning erkend. Zij hadden alles voor Hem over. Hij was al hun liefde waardig. Want zij leerden er iets van verstaan wat het zeggen wil:

De Heere is groot,

genadig en rechtvaardig;

En onze God ontfermt Zich op 't gebed. Gelukkige heidenen. Zij zijn bij Israël (de ware Joden) ingelijfd. Zij mogen de naam van "Sions kinderen" dragen.

Waar is de geboren Koning der Joden? Hij is thans niet meer in Bethlehém te vinden, zoals toen. De geboorte is een eenmalig feit. Deze herhaalt zich als zodanig niet meer. Hij is nu in de hemel, gezeten aan de rechterhand Gods. Doch de verhoudingen van de mensen, tegenover de geboorte herhalen zich wel. We leven nu in de nieuwe bedeling. De doop is in de plaats van de besnijdenis gekomen. Er zijn ook nu, om het zo te zeggen, Joden en Joden - Bondelingen en Bondelingen.

Velen hebben aan hun uiterlijke voorrechten genoeg. Zij vinden het voldoende dat ze gedoopt zijn, dat ze netjes leven, naar de kerk

komen, de voorvaderlijke inzettingen in acht nemen enz. Doch zij hebben nog nooit als arme zondaren aan de voeten van de Heere Jezus leren buigen. Zij hebben zich nog nooit geheel en al aan Hem leren overgeven, om zich met al hun schuld bij Hem kwijt te raken. In de grond der zaak zijn ze rijk en verrijkt en hebben geen dings gebrek. Doch ze weten niet, dat ze arm zijn, jammerlijk, naakt, blind en ongelukkig.

Als u zo bent, wat bent u dan nog te beklagen. Denk eens om uw verloren staat en zoekt de Heere nog, terwijl Hij te vinden is en roept Hem aan terwijl Hij nabij is.

Gelukkig zijn er ook nu nog, gelijk toen, die de Heere in waarheid hebben leren nodig krijgen. Zij zijn er achter gekomen, dat ze verloren mensen zijn. Dat ze een hemelhoge schuld hebben en dat ze die zelf nooit kunnen betalen. Het is hen een wonder, dat Hij, Die rijk was, om hunnentwil arm heeft willen worden, om hen armen, rijk te maken. Zij mogen het in hun leven vervuld zien, wat Maria heeft gezongen: "Armen heeft hij met goederen vervuld en rijken heeft Hij ledig weggezonden." Zij buigen ook daarom, in de geest, met Jozef en Maria en de herders, voor de Heere Jezus, Die ze als hun Koning erkennen, naar Wiens wil ze willen leven. Want Hij is het waard, geëerd, gediend en gevreesd te worden.

Behoort u bij dat volk, dat arm is in zichzelf, maar rijk in Hem? Dan bent u waarlijk gelukkig. Veel gelukkiger dan hij of zij, die de halve wereld ten eigendom heeft, maar de Heere niet kent.

Misschien zegt u: ik ben arm in mijzelf, maar nog niet rijk in Hem. Weet dan, u kunt het nog worden. Er is bij Hem een eeuwige volheid van genade. Zoekt het daarom alleen bij Hem te verkrijgen, waarvan de Kerk zingt:

Nooddruftigen zal Hij verschonen;

Aan armen, uit gena,

Zijn hulpe ter verlossing tonen;

Hij slaat hun zielen ga. enz.

De Heere weet van uw omstandigheden af, als het u waarlijk om Hem te doen is. Hij zal u Zijn heil doen zien.

Waar is de geboren Koning der Joden?

Er zijn ook nu nog heidenen, "wijze" heidenen. En we bedoelen dan geen bestudeerde heidenen. O zeker, die zijn er ook. Doch wanneer de wijsheid alleen maar een kwestie is van een hoop kennis verzamelen, dan is het een wereldse wijsheid, en die is dwaasheid bij God. Als we over "wijze" heidenen spreken, dan bedoelen we heidenen, die met wijsheid van Boven bedeed zijn. Want God gaat ook nu nog door met heidenen toe te brengen, tot de gemeente die zal zalig worden. Zo dat er ook nu nog zijn, die naar de Heere vragen en naar Zijne sterkte. Naar Hem, Die al hun heil bewerken kan en het ook bewerkt.

Daarom zal het straks één grote schare zijn, uit "alle" geslachten, talen, natiën en tongen, die voor Zijn troon zullen staan om Hem eeuwig te aanbidden.

Zullen wij daar ook bij zijn?

Of zullen heidenen ons voorgaan?

Vragen, die de overweging waard zijn.

Ds. H.C. v.d. Ent.

Van de administratie

Met de verschijning van dit nummer staan we weer in

het begin van een nieuw jaar en ook bij het begin van de 20e jaargang van ons blad. Wij weten niet wat 1985 ons zal brengen. Dat heeft de Heere in Zijn wijsheid voor ons verborgen. Mochten we het in alles dan ook alleen van Hem verwachten en dat ons oog persoonlijk, kerkelijk en ook wat ons blad betreft maar steeds op Hem geslagen zijn, opdat we met de dichter mogen belijden en beleven "En nu, wat verwacht ik, o Heere? Mijn hoop die is op U." Ingesloten vindt u de acceptgirokaart voor betaling van het abonnementsgeld van deze jaargang. Zoals u ziet is de abonnementsprijs van f 10,- gehandhaafd. Hieruit kunnen natuurlijk niet de werkelijke kosten van de uitgave van ons blad betaald worden. Dan zou u de prijs met 3 moeten vermenigvuldigen. Gezien de vele giften die we steeds mogen ontvangen en naar we hopen ook in 1985 is gemeend de lage abonnementsprijs te moeten handhaven.

We zien dan ook weer met een zekere spanning, de stroom van betalingen van het abonnementsgeld en de giften, tegemoet.

Laten al onze abonnees zo spoedig mogelijk met gebruikmaking van de acceptgirokaarten tot betaling overgaan. Ten overvloede willen we er aan herinneren, als u voor een andere abonnee betaalt, dit ook duidelijk op de kaart te vermelden.

In deze eerste verantwoording mogen we melding maken van de opgave van 6 nieuwe abonnees, terwijl we f 310,50 aan giften hebben ontvangen voor ons blad en f 230,- voor de school in Dundas, van het comité dat winterlezingen verzorgt in Urk. Hartelijk dank voor alles.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Van de redactie

1. **Bij de nieuwe jaargang.** Dit is het eerste nummer van de twintigste jaargang van ons blad. In de loop der jaren is gebleken, dat het blad in een zekere behoefte voorziet. Er vallen regelmatig abonnees af door overlijden en ouderdom, soms ook door overgang naar een ander kerkverband of door onvoldoende overeenstemming met of belanstelling voor onze beginselen. Maar daar staat tegenover dat we steeds weer nieuwe abonnees kunnen boeken, zodat het aantal abonnees eerder toe- dan afneemt. En dat vindt plaats zonder dat daar door advertenties in andere bladen reclame voor wordt gemaakt. Onze abonnees zijn onze propagandisten. Dat blijkt telkens weer. We zijn daar dankbaar voor.

We hopen van harte, dat de Heere ook verder Zijn zegen aan de verschijning van Bewaar het Pand wil verbinden. Het doel blijft nog altijd de handhaving van de oude gereformeerde beginselen te bevorderen.

De Heere moge al onze medewerkers en lezers een jaar geven, waarin zij de gunst des Heeren mogen ondervinden. We willen van deze gelegenheid gebruik maken om alle lezers hartelijk te bedanken, die bij de wisseling van het jaar hun goede wensen aanboden door het zenden van een kaart of op andere wijze.

2. **School voor Dundas en Hamilton.** Deze school staat nog steeds in de belangstelling van onze lezers. Dat bleek dezer dagen weer. De administrateur ontving een bedrag, dat hij in dit nummer verantwoordt. Zelf ontvingen we per giro twee giften van f 50,— en wel van JvZR en MMR. Per bank ontvingen we weer een gift uit het fonds Van den Heuvel en wel een bedrag van f 7000,—. Al met al verblijdende berichten voor het bestuur van de schoolvereniging. Ook mijnerzijds voor alles hartelijk dank.

3. **Ds. G. Hamstra.** Deze heeft een beroep aangenomen naar Clifton, N.J. in de Verenigde Staten. De bedoeling is, dat hij op dinsdag 8 januari afscheid neemt van de gemeente Elburg en op 15 januari daarna

naar zijn nieuwe woonplaats vertrekt. We hopen in het volgende nummer op het afscheid van Elburg terug te komen.

4. Adresbandjes. Het is nu en dan voorgekomen, dat een abonnee zijn exemplaar van Bewaar het Pand niet ontving. Het is ons dezer dagen gebleken, dat dit te wijten is — althans in verschillende gevallen — aan onduidelijke stempeling van de adressen op de bandjes, waardoor de postkasten niet tot bestelling konden overgaan en de desbetreffende nummers van ons blad naar onze administrateur zond. De drukkerij heeft toegezegd hier voortdurend aandacht aan te zullen blijven besteden. Mocht iemand daardoor nummers missen en die alsnog willen ontvangen, laat hij (zij) de nummers aan mij opgeven, dan hoop ik voor toezending zorg te dragen.

B.

Grieken en barbaren

a. Alzo spreekt de Heere

Nederland is een broedplaats voor allerlei godsdiensten, sekten en stromingen. Onder ons leven b.v. nog altijd de Joden die de God van Israël belijden maar Jezus als Messias verwerpen. Die hun grote verzoendag vierden zonder Christus en reizen maken naar het beloofde land. Jeruzalem: zo ik u vergeet, zo vergeet mijn rechterhand zichzelf.

Eeuwenlang hebben ze onder ons gewoond en ze zijn er nog en mogen onder ons in vrijheid leven. En niemand van ons zal ontkennen dat ze in zekere zin onze sympathie hebben. Ze zijn toch degenen aan wie allereerst de woorden Gods zijn toebedrouwd, en uit wie naar het vlees de Koning van de christelijke Kerk is voortgekomen.

Vervolgens ontmoeten wij geregeld Islamieten die Allah als hun god en de Arabische Mohammed als zijn profeet vereren. Ze houden hun vastenmaand Ramadan en komen bijeen in eigen gebedsruimten.

Daarnaast leven Marxisten, die de ideologie van Karl Marx als de enige heilbrengende leer erkennen: het kapitaal aan de arbeiders. Proletariërs aller landen verenigt u!

Om niet meer te noemen: de nihilisten: mensen die zich aan geen enkele godsdienst of ideologie willen binden. Ze geloven "nihil", dus: niets.

En temidden van allerlei godsdiensten en god-louchenaars leeft een steeds geringer wordend aantal mensen dat nog wenst te leven bij het eeuwenoude Woord Gods: het Oude en Nieuwe Testament, waarin de wil Gods tot onze zaligheid volkomen is geopenbaard. Mensen die nog zoeken te leven onder het gezag van het eeuwige Woord Gods. Die in het "alzo spreekt de HEERE", hun leven en hun toekomst zoeken en door genade vinden. Mensen die niet alleen zichzelf aan dit levende en onveranderlijke Woord gebonden achten maar ook van de noodzaak overtuigd zijn dat het ware heil voor de naaste in datzelfde Woord gelegen is.

Zij hebben weet van de woorden die Christus gesproken heeft voor Zijn hemelvaart: Predikt het Evangelie aan alle creaturen. En: Ik ben met u tot aan de voleinding der wereld. Die met Paulus begeren: Grieken en barbaren een schuldenaar te zijn.

Die in het Woord gevonden hebben: dat alle knie gebogen zal worden voor die grote Koning. Die komen zal om te oordelen de levenden en de doden, Die alle vlees voor Zijn rechterstoel zal dagen in de grote Dag.

Het is duidelijk dat de wereld, Jood en Islamiet, marxist en nihilist op zijn zachtst gezegd "moeite" heeft met dat "alzo spreekt de HEERE", want: "Wie is de HEERE?" Toen Mozes in deze Naam tot de farao van Egypte kwam, werd deze Naam gehoond. Er is intussen nog niets veranderd. De profeten van Israël hebben hun spreken in deze Naam met de dood moeten bekopen. Ze hebben bespottingen en geselingen geproefd, ook banden en gevangenis. Zijn gestenigd geworden, in stukken gezaagd, verzocht, door het zwaard ter dood gebracht, hebben gewandeld in schaapsvellen en in geitenvellen; verlaten, verdrukt, kwalijk behandeld zijnde (welke de wereld niet waardig was) hebben in woestijnen gedood en op bergen, en in spelonken, en in holen der aarde, Heb. 11, 36-38. Steeds heeft de onverzoonde en onvernieuwde mens verzet geboden tegen de eis van de allerhoogste Koning. Ten diepste was en is er steeds maar

één leuze: laat ons hun banden breken. Het gezag van God de Vader, de Zoon en de Heilige Geest wordt door de natuurlijke mens tegengestaan. Het vlees onderwerpt zich aan de Wet Gods niet. Het kan ook niet. Zoals we al meer geschreven hebben:

deze oppositie, dit verzet, leeft in ieders hart. Voordat Paulus een dienstknecht van Jezus Christus genoemd kon worden, voordat gezegd kon worden: deze is Mij een uitverkoren vat om Mijn Naam te dragen voor koningen en stadhouders vervolgde hij de gemeente van Christus, het duurgekochte volk van God. Pas na een lange en bange strijd erkende Manasse dat de HEERE God was. En wat heeft de profeet Elia niet krachtig moeten aandringen op die oprechte keuze des geloofs: vóór de HEERE en tegen Baäl. Want van nature hinken wij in het beste geval allen op twee gedachten.

Die oppositie moet door Gods genade gebroken worden. Daarvan getuigt ook de ernstige oproep van Johannes de Doper, predikende in de woestijn. Het Koninkrijk is nabij gekomen. Bekeert u. De bijl ligt alreeds aan de wortel der bomen. Iedere boom die geen goede vrucht voortbrengt houwt hij af (laten wij toch geen al te gemoedelijk beeld van Christus hebben) en wordt in het vuur geworpen. De Zoon moet gekust worden.

b. Gelijikheid

Begrijpelijk dat deze boodschap op verzet stuit. Wij willen God niet God en Christus niet Koning laten zijn. De oppositie tegen het onveranderlijke Woord Gods is krachtiger dan ooit. Nog maar kort geleden opende de "oppositieleider" den Uyl het vuur op de kleine christelijke partijen in de Tweede kamer.

Hij nam het deze volksvertegenwoordigers zeer kwalijk dat zij in de discussie zich beriepen op Bijbelteksten. Hij noemde de Bijbel "een vage en niet te verifiëren (d.i. te bewijzen) bron". Volgens hem moeten wij in de discussie met anders-denkenenden niet steeds terugvallen op de Bijbel. Dit zou volstrekt in strijd zijn met het volwaardig laten functioneren van de gelijkheidsidee, dat aan onze democratie ten grondslag ligt.

Wat die gelijkheids-idee betreft: wij geloven op grond van het Woord ook dat alle mensen gelijk zijn. Gelijik als schepselen van God. Gelijik in hun verdorven en verloren staat voor God. Alle vlees heeft zijn weg verdorven op aarde. Als Gods genade ons deel wordt, dan wordt ons in beginsel elke gedachte van superioriteit (=meerderheid) afgeleerd. Dan zijn we niet de grootste onder de mensen maar zoeken we de laagste plaats in te nemen. Dan worden we jaloers op Paulus die zichzelf de grootste der zondaren en de minste der apostelen noemde. Dan krijgen we oog voor die dienstknechtsgestalte van Christus, Die in Zijn vleeswording de mensen in alles gelijk is geworden, uitgenomen de zonde.

In de Bijbel zijn alle mensen gelijk. Eén in hun opstand tegen God en Zijn Christus. Maar ook gelijk wat betreft het adres van de prediking van het Evangelie van vrije genade. De roeping van het Evangelie komt tot allen zonder onderscheid. Gods geopenbaarde wil is dat allen zonder onderscheid tot de kennis van God in Christus komen.

Maar, en dat mogen we nooit vergeten en voor anderen verbergen, er is ook gelijkheid wat betreft de eis dat allen die éne God en Koning zullen erkennen. Tot allen komt het bevel van geloof en bekering. Want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen. Dat moge dan door de oppositieleider een "vage bron" genoemd worden, waarvan de inhoud toch maar twijfelachtig is, voor een ware christen is dat Woord de enige betrouwbare Bron. Niet een "vage bron", maar een helder licht, schijnende in een duistere plaats. Een profetisch Woord dat zeer vast is. Het aandringen bij anders-denkenenden op de noodzaak van erkenning van dit gezaghebbende Woord is geen kwestie van christelijke bazigheid. Het gaat niet aan dat christenen heersen over anderen. Christus heeft eens gezegd dat Hij niet gekomen is om gediend te worden maar om te dienen. En deze wereld kan niet beter gediend worden dan met de Waarheid Gods in Christus. Maar dat is een Waarheid die beslag wil leggen op het hart van ieder mens. Het is de Waarheid Gods die als de eeuwige Schepper recht heeft op Zijn maaksel.

Dan is het wel in-droevig als we lezen dat invloedrijke kamerleden tegen dit Woord in oppositie gaan. Wanneer gezegd wordt: dat het volstrekt onaanvaardbaar is dat porno-

grafie, prostitutie en homofilie op één lijn gesteld worden en afgewezen als strijdig met Gods Woord.

Volgens velen valt er niet meer "normaal" te discussiëren over ethische onderwerpen wanneer de ander zich telkens opnieuw beroept op het: alzo spreekt de HEERE. Niet normaal: dat wil zeggen: met erkenning van het gelijk van de ander. Wij zijn toch allen gelijk? Laat iedereen toch vrij in zijn mening. De Bijbel is niet "verifieerbaar": de Waarheid is niet te bewijzen.

Zoals we boven geschreven hebben: in zekere zin zijn we allen gelijk. De christelijke boodschap werkt die gelijkheids-idee niet weg, integendeel: geeft daaraan zijn diepste zin. Wij zijn allen gelijk als schepselen Gods en hebben daarom te buigen voor het Woord van onze Schepper.

Ik geef toe: christenen moeten niet met vleselijke wapenen, met militair of verbaal (=woorde-lijk) geweld zoeken te bekeren. Het Koninkrijk Gods komt niet met terreur, zoals aanhangers van de politieke theologie willen. Het Woord werkt als een verborgen zaad, als een zuurdesem, langzaam en onopvallend, maar zeker.

Niettemin: dwingt ze in te komen! Houd aan, tijdig en ontijdig. Het gaat om een ernstig, een blijvend, een welmenend aandringen op de erkenning van de Koning, die gekomen is als dienstknecht en komen zal als Wereld-rechter.

De Christelijke Kerk zal het moderne verweer dat hiermee gepaard gaat, moeten accepteren. Maar nooit moeten toegeven aan de hypokriete houding: een ieder maar vrij te laten. Hoeveel stemmen zijn er niet die zeggen dat christenen zich maar moeten toeleggen op humaniteit, mede-menselijkheid. Niet meer "preken" maar doen! Geen Bijbelteksten opzeggen maar de samenleving verbeteren. De mensen hebben tegenwoordig nu eenmaal grote moeite met woorden als bekering, verootmoediging, verlorenheid, schuldbelijdenis en geloof in Christus.

En toch: Grieken en barbaren anno Domini 1984 moeten en mogen van Godswege weten: dat hun heil ligt in Sions gezalfde Koning. Daarin is geen onderscheid. Daarin is noch barbaar noch Griek. Tot het heil in Christus worden allen en een ieder persoonlijk genodigd.

Maar ook geldt voor allen: de Jood, de Islamiet, de marxist en nihilist: buigt u dan in 't stof. En verheft met lof het eeuwig Opperwezen. Dat Opperwezen is in Christus gekomen, niet om te verderven maar om te behouden. Maar dan wordt dat behoud alleen gevonden op de weg van een kinderlijke gehoorzaamheid.

Mocht de wereld, barbaar en Griek, niettemin de verkondiging van deze heilsboodschap geweld aan doen, dan ligt dat voor eigen rekening. De Koning komt (erop) terug.

Ds. L.W. van der Meij.

Uit het Overjordaanse

Zo is de titel van het laatste boek, dat tijdens het leven van Ds. W.C. Lamain uitgegeven is, met brieven enz. die hij vroeger in De Saambinder geschreven heeft. De bedoeling is dat er DV te zijner tijd nog meer delen zullen volgen.

De schrijver is eerst vele jaren in ons land predikant geweest bij verschillende Gereformeerde Gemeenten. In 1947 nam hij een beroep aan naar Grand Rapids, waar hij tot zijn dood toe gestaan heeft, ondanks het feit dat vele beroepen op hem werden uitgebracht. Hij is op 30 november j.l. op 80-jarige leeftijd overleden. Hij had een werkzaam leven achter de rug. Hij was nog geen 20 jaar oud toen hij voor het eerst een stichtelijk woord sprak.

We hebben hem vele jaren gekend. Bijna elk jaar ontmoetten we hem in Norwich, Ontario. In de afgelopen zomer zaten we nog onder zijn gehoor en spraken we hem na de dienst.

In het begin van november j.l. heeft hij nog kandidaat Spaans in Norwich bevestigd in het ambt van dienaar des Woords.

Hij was gezien onder Gods volk. Hij had zijn vrienden ook buiten de Gereformeerde Gemeenten. Hij had een zeer sterk geheugen, waardoor het hem mogelijk was in zijn geschriften veel te vertellen over kinderen Gods, die hij vanaf zijn jeugd heeft

mogen ontmoeten. Hij heeft er velen gekend, die nu allang juichen voor de troon. Hij heeft nu zelf ook zijn wens verkregen.

Een woord van aanbeveling van dit boek is niet nodig. We willen er mee volstaan iets uit dit boek aan te halen, dat ons moet toespreken nu hij de eeuwige rust is ingegaan. Wat nu volgt is te lezen op blz. 303/4:

En eenmaal komt de tijd voor al Gods lievelingen dat zij van zichzelf verlost zullen zijn. Het is die blijde toekomst welke Gods volk tegemoet gaat. Hier moeten ze maar zichzelf meedragen. O, dat godonterend ongelooft, dat onverenigd zijn met de Heere, die gedurige strijd tussen vlees en Geest, dat afwijken van Gods wegen, die ongedode natuur en zoveel meer dat ik hier alles niet neer kan schrijven. Doch straks zal God Israël verlossen van al hun ongerechtigheden. (Psalm 130 : 8). Dan, volk des Heeren, dan hebt ge geen tegenwicht meer nodig om in evenwicht te blijven. Dan zal dat eigen ik voor eeuwig begraven zijn en nooit weer verrijzen. Nooit meer moedeloos, nooit meer goddeloos, nooit meer hoogmoedig, nooit meer onszelf bedoelen. Daar hebben we geen druk, geen kastijdingen meer nodig. Dan behoeft er geen gewicht meer aan de klok, maar dan zal ook nooit enige vrees ons meer benaauwen dat wij één der dagen nog in de hand van Saul zullen omkomen. Dan is het nooit meer 'neer', maar altijd 'op', om een drieënig en volzalig God eeuwig de eer, de dankzegging en de aanbidding toe te brengen. Dan heeft dat volk hun wens verkregen. Dan zal God zijn alles in allen. O, wanneer we van de genoemde zaken geen vreemdeling zijn, wat moesten onze harten er dan naar uitgaan om die God meer en meer te leren kennen, waarvan de dichter zingt in Psalm 68 : 10:

*Die God is onze zaligheid;
wie zou die hoogste Majesteit
dan niet met eerbied prijzen?*

We zouden nog meer kunnen overnemen, maar het is beter dat iemand van het hele boek kennis neemt. Ook al omdat er ernstige opwekkingen in staan om de Heere te zoeken terwijl Hij te vinden is en Hem aan te roepen terwijl Hij nabij is.

Het boek is uitgegeven door Kool te Veenendaal. Het telt 316 blz. en kost gebonden f 36,50.

B.

Stichting Reformatrische Pensioentehuizen

Dit is nog een jonge stichting. Het bestuur heeft voor het eerst over 1983 een jaarverslag doen verschijnen. Het wil daarmee wat meer bekendheid aan het doel en werk van de stichting geven. Ook schetst het bestuur de achtergronden van het ontstaan en het beleid van de stichting.

In het kort willen we uit het jaarverslag iets weergeven. Er waren twee pensioentehuizen, Avondrust te Bennekom en Bethesda te Puttershoek, ontstaan uit particuliere initiatieven. Door een gewijzigd financieringsbeleid van de overheid en nieuwe richtlijnen voor de geestelijke volksgezondheidszorg kon het particuliere initiatief niet worden voortgezet. De pensioentehuizen moesten in een rechtspersoon worden ondergebracht. Dat is gebeurd in deze stichting.

Het beleid is er op gericht het verzorgingsniveau te bewaren en zo mogelijk te verbeteren. Het bestuur wil binnen de richtlijnen van het ministerie van WVC komen tot een deskundig team uit eigen kring. In ons werk - aldus het verslag - gaat het niet om een in technische zin zo hoog mogelijk verzorgingsniveau, maar om die éne beker water, gegeven in Christus' naam, Mk 9 : 41.

Er wordt pastorale zorg aan de bewoners van de beide tehuizen besteed. In het verslag worden namen genoemd van predikanten, o.a. van de Gereformeerde Gemeenten, en anderen, die dag-, week- en maandsluitingen hebben verricht.

De stichting heeft ten doel het verschaffen van huisvesting, verzorging en begeleiding van personen, die de grondslag van de stichting onderschrijven, die tijdelijk of blijvend niet in staat zijn tot zelfstandig wonen in de maatschappij en die bij het ontbreken van deze voorziening zouden zijn aangewezen op opname in een psychiatrisch ziekenhuis. De stichting tracht haar doel te verwezenlijken door het exploiteren en beheren van pensioentehuizen en al hetgeen in de ruimste zin daarmee verband houdt.

De stichting erkent als richtsnoer bij alle arbeid de Heilige Schrift als het onfeilbaar Woord van God, volgens de zogenaamde Statenvertaling en de drie formulieren van enigheid als op Gods Woord gegrond zoals deze zijn vastgesteld door de Nationale Synode, gehouden te Dordrecht in de jaren 1618 en 1619.

Uit het verslag krijgen we sterk de indruk dat hier een belangrijk stukje werk wordt verricht op een wijze die gedragen wordt door de beginselen van Gods Woord.

Geve de Heere - zo lezen we in het verslag - dat het verblijf in onze tehuizen nog eens een middeltje mag zijn om bewoners tot Jezus Christus te leiden, in een weg van waarachtige bekering en een oprecht geloof. Al was het maar voor één bewoner, ons werk zou rijk gezegend zijn.

Voor hen, die nader kennis willen maken met deze stichting vermelden we nog , dat het adres is: Postbus 36, 6720 AA Bennekom.

B

Evangelisch - Reformatorisch - Gereformeerd

Dit is de titel van een brochure van de Willem de Zwijgerstichting, geschreven door Dr. K. Runia. Het boekje is ontstaan uit een lezing, die Prof. Runia gehouden heeft voor het Contactorgaan van de Gereformeerde Gezindte. De termen, - aldus de schrijver - die de titel van het boekje vormen, worden tegenwoordig veel gebruikt, maar het is niet altijd duidelijk in welke zin men ze gebruikt. Vandaar dat ze soms ook nogal verwarrend werken.

We hebben hier een brochure, waarin we veel informatie vinden over dit onderwerp. Het boekje bevat de volgende hoofdstukken: 1. Verschuivingen, 2. Evangelisch - in historisch perspectief, 3. Wat geloven de 'Evangelicals'? 4. Wat is reformatorisch vandaag? 5. Gereformeerd - in historisch perspectief, 6. Wat is gereformeerd? 7. De onderlinge verhouding van de drie begrippen, 8. Hoe verder?

Onder 4 schrijft Prof. Runia over de verschuiving die gekomen is. Ze is eigenlijk een dubbele verschuiving. Aan de ene kant een verschuiving van 'gereformeerd' naar 'reformatorisch', omdat men er een verbreding in ziet. Hij noemt eerst als voorbeeld de Vrije Universiteit. Daarna zegt hij: Ik denk dat men bij de 'Reformatrische' Bijbelschool ook enigszins op de lijn van deze verbreding zit, al zit hier tegelijk ook een element van de tweede lijn in. Die tweede lijn is ook een verschuiving van 'gereformeerd' naar 'reformatorisch', maar nu vanuit een geheel ander motief. Men ziet 'reformatorisch' eerder al een **verscherping** van 'gereformeerd'. Zo krijgen we Reformatorische scholen, het Reformatorisch Dagblad, het Reformatorisch weekblad Koers, de Reformatorische Politieke Federatie, enz. Er komen zelfs reformatorische reisbureaus en bungalowparken! Deze organisaties en bladen zitten eigenlijk allemaal in een bepaalde hoek, n.l. de rechterflank van de Gereformeerde Gezindte. De deelnemers worden met name gevonden in de Gereformeerde Gemeenten, de rechtervleugel van de Christelijke Gereformeerde Kerken en de Gereformeerde Bond in de Ned. Herv. Kerk.

Wat die Reformatorische Bijbelschool betreft heeft de schrijver wel gelijk. Dat blijkt uit het benoemingsbeleid. Er is een directeur benoemd, die Chr. Geref. predikant is, maar liever niet tot de gemeente van Zeist wil behoren, waar een predikant staat die volop Reformatorisch kan worden genoemd. De aanduiding 'de rechtervleugel van de Christelijke Gereformeerde Kerken' kunnen we niet bewonderen. Die moeten we principieel afwijzen, omdat we voluit Christelijk Gereformeerd willen zijn. We kunnen de aanduiding slechts aanvaarden als een aanduiding van hen, die willen blijven bij de waarheid zoals die in de dagen van de afscheiding door Ds. H. de Cock en anderen werd beleden.

Dat de schrijver niet reformatorisch gezind is meen ik te moeten opmaken uit wat hij schrijft op blz. 35:

Er zit in de beweging die zich vandaag 'reformatorisch' noemt te veel een **terugkijken naar het verleden**. Men is te behoudend (helaas zelfs vaak liberaal-behoudend). Men is bang voor de geest van de tijd en terecht! Maar je moet niet proberen om de tijd zelf tegen te houden door dingen gewoon

weg te laten en te doen alsof ze niet bestaan (bijv. radio en TV). Men moet ook het woord 'reformatorisch' niet gebruiken om bepaalde dingen die al geantiqueerd zijn vast te houden (bijv. de Statenvertaling en de oude Psalmberijming). Men moet ook niet proberen om 'reformatorisch' gelijk te stellen met een bepaalde mode (bijv. geen lange broeken van meisjes). Terecht zegt prof. dr. W.H. Velema: 'Verenging van blik, beperking van het reformatorisch erfgoed, jagen naar identiteit die in toekomstigheden zou bestaan verdraagt zich niet met het gebruik van de naam reformatorisch' (Dia, Januari 81, 14). Je kunt je trouwens voor veel dingen die er vandaag zijn ook niet op Calvijn beroepen. Calvijn was nu eenmaal een kind van zijn tijd. Maar in die tijd was hij dan ook niet bang om vlijmscherp en vaak profetisch te reageren. Ik zeg niet dat zij die vandaag de naam 'reformatorisch' wensen te dragen op geen enkel gebied profetisch zijn. Wel vindt ik dat het vaak te veel beperkt blijft tot de z.g.n. micro-ethiek (abortus, euthanasie, enz.) en dat men in de regel weinig hoort over de macro-ethische vragen. Het is zelfs zo dat velen uit deze kring nogal sterke verdedigers zijn van kernbewapening, nogal wat sympathie hebben voor het apartheidsbeleid in Zuid-Afrika en weinig spreken over de verplichting om recht te doen aan de zwakken, de weduwen en de wezen, de vreemdelingen en de verdrukten.

Tot zover Prof. Runia.

De brochure telt 56 blz. en kost f 8,50. Zij is te verkrijgen bij de Willem de Zwijgerstichting, postbus 642, 7300 AP Apeldoorn. Men kan donateur worden voor tenminste f 10,- per jaar en krijgt daarvoor twee brochures.

B.

Voor de jeugd

Het Zonnekind 93

"En het haar zijns hoofds begon wederom te wassen, gelijk toen hij geschoren werd. Toen verzamelden zich de vorsten der Filistijnen om hun god Dagon een groot offer te offeren, en tot vrolijkheid; en zij zeiden: Onze god heeft onze vijand Simson in onze hand gegeven."

Richt. 16 : 22, 23

Wij gaan in gedachten weer naar de gevangenis. Simson zit er nog steeds. Als je in de gevangenis zit ben je er meestal niet zo gauw uit, te meer niet wanneer je een hele schuldenlijst hebt. Simson had deze. Hij had deze bij God. Want in de gevangenis had hij niet alleen met de Filistijnen te doen, doch voor alle dingen met God.

Zo is het met ieder mens, ook jonge mensen, die met God te doen hebben gekregen. O zeker, zij leven in de wereld. Daar moeten zij door. Vele dingen klagen hen ook van uit de wereld aan. Doch het is voor alles de schuld bij God die hen benaauwt. We hebben daar de vorige keer bij stil gestaan. Misschien staat deze of gene er nog wel bij stil. Als het over geestelijke zaken gaat, moet je maar nooit te hard lopen.

Want hardlopers zijn er in deze tijd meer dan genoeg. Het is zo ongeveer van hun geboorte af al in orde. Zij worden als kinderen van God geboren. De enige taak van de opvoeders bestaat dan hierin, dat men de kinderen nog bij moet brengen, dat ze toch kinderen zijn. Als ze dit nu maar geloven, kan hen geen kwaad meer overkomen. Want het "in de gevangenis zitten" betreft, daar hebben zij geen kaas van gegeten. Zij leven altijd vrij en zijn altijd blij. Schulden die hen drukken, hebben zij niet.

Die daar nog last van hebben, hebben in hun verlichte ogen alleen maar gebrek aan geloof. Dat laatste zal waar zijn. Alleen dat geloven niet op kommando gaat, daar weet men niets van. Men openbaart in zijn leven geen familie van Simson te zijn. Want zijn familie weet iets van het gevangenisleven af.

Ik houd het voor mogelijk dat er onder mijn lezers zich bevinden, die nog in de gevangenis verkeren. Niet in letterlijke zin, maar in figuurlijke zin, op een geestelijke wijze. Zij kunnen niet verder komen, dan zuchten en klagen. Hun schuld is zwaar, zij hebben Gods wet geschonden. Voor wat Christus gedaan heeft, hebben zij geen oog. Verstandelijk weten zij het wel. Dan kunnen zij zelfs een ander nog wel onderwijzen. Maar voor henzelf is Christus nog een verborgenheid.

Hij moet door de Heilige Geest aan hun harten worden verklaard en toegepast. En dat is geen mensenwerk, al kan God daar natuurlijk wel mensen voor gebruiken. We hebben daar al eerder op gewezen. God geve dat de dingen die wij schrijven tot geestelijk onderwijs zullen mogen dienen. Het is bijbels gegrond. En Gods volk wordt altijd nog bijbels geleid. Als het niet is naar het woord van God, zal het geen dageraad hebben. Daarom is het zo nodig, dat een ieder zichzelf steeds maar weer onderzoekt.

Als Simson in de gevangenis zit en dagelijks met zijn handen naar zijn hoofd grijpt, ontdekt hij iets wonderlijks. Hij kan het niet zien. Want een spiegel heeft hij niet. Die baat hem vanwege zijn blindheid ook niet. Doch hij gevoelt dat zijn haar weder begint te wassen, gelijk toen hij geschoren werd. Dat gebeurde natuurlijk niet in één dag, want zo hard groeien haren niet. Doch dagelijks kwam er wel wat bij. Het werd elke dag een klein beetje langer. Dat was voor Simson in zijn benarde omstandigheden een hoopvolle zaak. O zeker, hij was er nog niet. De gevangenis bleef voor hem nog de gevangenis. Maar uit het groeien van zijn haren kon Simson aflezen, dat de Heere hem nog niet geheel en al vergeten had. Hij had hem nog niet geheel en al verlaten. Uit het groeien van zijn haren verstond Simson dat God in Zijn toorn nog des ontfermens aan hem gedacht. Het groeien van de haren van Simson was voor hem gelijk aan het zakken van de wateren, toen Noach in de ark zat. God heeft toen ook daarin tot Noach gesproken van Zijn grote goedertierenheid, die Hij aan Noach en de zijnen wilde bewijzen. Je kunt hier ook denken aan dat wolkje, zo groot als de hand van een man, dat Elia, nadat hij tot zevenmaal diep voor God gebogen had, zag opkomen boven de zee. Dit getuigde ook hem van de goedertierenheden des HEE-REN, die nog roemden tegen een welverdiend oordeel.

Simson heeft met klimmende verwondering het groeien van zijn haren waargenomen. God gedacht toch nog aan hem. Hij heeft door alles heen, daarin de liefde van God geproefd. Dit verbrak zijn hart. Hoe is het mogelijk. Simson kon het niet begrijpen.

Kunnen jullie dat begrijpen? Want zo gaat het nog in het leven. Als je met veel zelfbeschuldiging en veroordeling in de gevangenis zit, en je mag dan bemerken dat de Heere nog aan je denkt, wat is dat dan groot. Daar moet je natuurlijk wel een geestelijk gezicht in krijgen. Het denken van God aan een schuldige zondaar, bestaat dan niet altijd in grote dingen, die de voorpagina van de krant halen. Het bestaat veelal in, in onze ogen, kleine dingen, die dan toch ontzaggelijk groot zijn. Zo kan het bijvoorbeeld een wonder wezen, als men des morgens nog weer wakker worden mag. O Heere, zegt zo iemand dan, ik ben er nog. Wat een wonder dat U mij niet hebt weggenomen in deze nacht. Wat hebt U daar toch mede te zeggen? Daar ga je dan over denken. En dan wordt het je uit het woord van God bijgebracht, dat God geen lust heeft in de dood van een zondaar. Dat Hij ook geen lust gehad heeft in jouw dood. Kijk, dat is nu voor een mens in de gevangenis hét wonder. Je gaat daar dan over nadenken. En als dan de gedachten vermenigvuldigd worden in je binnenste, krijg je te verstaan, dat het de goedertierenheden des HEE-REN zijn dat je nog niet vernield bent. Dat Zijn trouw groot is. Als je daar dan tegenover je eigen ontrouw ziet, komen de waterlanders voor de dag. Je smelt dan weg, vanwege het feit dat God zo goed is en dat voor jou. Dat heb jij dan niet verdiend. God betoont dan boven bidden en denken, tegen je waardigheid en verdiensten, aan jou Zijn genade. En hoe kan dat nu, zonder dat de deugd van Gods recht daarbij schade lijdt?

Dat kan alleen vanwege de Borgverdiensten van de Heere Jezus Christus. Hij komt steeds weer naar voren. Iedere keer moet ik weer aan Hem denken. Simsons haren begonnen te groeien. De haren van de Heere Jezus hebben ze uitgetrokken. Daar is in Jes. 50 : 6 profetisch over gesproken. De schande die Simson verdiend had, heeft de Heere Jezus voor hem gedragen. Daarom konden zijn haren, het teken van zijn Nazireërschap, weer gaan groeien. God kon hem alleen gedachtig zijn om Jezus' wil, Die toen nog komen moest, en Die nu gekomen is.

Als men door de Heilige Geest op Hem gewezen wordt, die al het oordeel gedragen heeft, verstaat men hoe het mogelijk is, dat God met behoud van al Zijn deugden, een zondaar in genade aan kan zien. Al verkeert men dan uiterlijk nog in ellendige omstandigheden, dan wordt alles toch anders. Want het rechterlijke in God, waar men eerst mee te doen kreeg, wordt dan een Vaderlijke kastijding. Elke vader die zijn zoon liefheeft, kastijdt hem. Niet omdat hij zo graag slaat, maar omdat het voor die zoon zo nuttig en zo nodig is. Zo wordt het dan geestelijk ook ervaren. De roede wordt dan gekust. Men is het dan eens met God, verenigd met God. Wie het eens is met God, vanuit de vereniging door het geloof met God, die is het ook eens met zijn lot. De Heere kan je dan geen kwaad meer doen. Alles wat God doet is dan goed. Al zou je dan blind door het leven moeten, gelijk dit bij Simson het geval geweest is, dan sta je daar niet tegen op. Je kunt zelfs dan blij zijn met natuurlijke verdrukkingen. Je beleeft er dan in, dat je door de Heere kort gehouden wordt. En dat is dan goed. Want als de Heere je los zou laten, zou je toch weer de verkeerde kant opgaan. Want het vlees onderwerpt zich der wet Gods niet ...

Dat dit geen dagelijkse beleving is, zullen jullie kunnen begrijpen. Want waar men het vandaag mee eens is, daar kan men morgen weer tegen opstaan. Dat komt vanwege de wisselvalligheid in de beoefening van het geloof. Dag en nacht wisselen in het leven. Licht en donker worden door de levenden gekend. Het is niet altijd nacht en het is ook niet altijd dag. God is echter wel altijd Dezelfde. Gelukkig degenen die Hem zo mogen leren kennen. Ik de HEERE, worde niet veranderd, daarom zijt gij, o kinderen Jacobs niet verteed. Mal. 3:6.

De volgende keer hopen we de volgende tekst te bezien.

De hartelijke groeten van jullie aller vriend

Ds. H.C. v.d. Ent.

G.B.S.-kalender 1985

Deze kalender heeft voor de derde keer op de voorzijde van elk kalenderblad een historisch kerkgebouw. Op de achterzijde zijn enkele gegevens opgenomen van deze kerkgebouwen en een beknopte levensbeschrijving van de predikanten die daarin het Woord Gods bediend hebben.

De kalender wordt aan alle donateurs, samen met het blad Standvastig van december, toegezonden.

Met de in D.V. 1986 verschijnende kalender, eveneens in fraaie kleurendruk, heeft men zodoende een overzicht van hetgeen in de Reformatie en nadere Reformatie in ons land heeft plaatsgevonden.

Belangstellenden kunnen deze kalender — mits de voorraad dit toelaat — tegen een vrije gift bestellen bij het secretariaat GBS, antwoordnummer 18, 3300 WB Dordrecht (geen postzegel).

B.

Boekbespreking

Boeken van Stark - Texel

Postbus 302, 1794 ZG Oosterend NM,
tel. 02223 - 661 of 495

1. **Gods weg is in het heilgdom** door Peka. Het gaat om een tweede druk, met een aangepaste spelling. Oorspronkelijk verscheen dit boek onder de titel: De familie van Houten.

Het verhaal gaat in hoofdzaak over Gerard van Houten, die in allerlei wegen van druk komt. Na verloop van tijd komt hij in een plaats waar hij tuintjes voor particulieren gaat verzorgen. Het was in de dagen van de afscheiding. Daar ter plaatse was een groepje mensen, waarmee ook de familie van Houten in aanraking kwam. Ze voelden zich daar niet zo goed thuis. Wel daar waar een afgescheiden predikant sprak. Het was daar altijd zo goed. Er kwam een gemeente waar van Houten en zijn familie zich bij aansloten. Het andere groepje vormde een oud-gereformeerde gemeente. Met verschillende leden daarvan liep het niet zo best af. Met de familie van Houten komt het uiteindelijk goed.

De schrijver lijkt wel een beetje bevoordeeld als het gaat over oud-gereformeerden. Het boek heeft overigens een goede strekking. Wel ontbreekt de diepgang, zodat het geestelijk gehalte niet helemaal bevredigt. Afgezien daarvan kunnen we het aanbevelen.

Het telt 128 pagina's en kost f 13,90.

2. **Vrije soevereine genade I** door Ds. C. Hegeman.

We hebben deze predikant gekend. Hij was eerst godsdienstonderwijzer in de Ned. Herv. kerk en ging later over naar de Gereformeerde Gemeenten. Hij werd daar predikant en heeft verschillende gemeenten gediend, ook in Noord-Amerika. Hij is enkele jaren geleden de eeuwige rust ingegaan.

Dit boekje bevat meditaties van gemiddeld een paar bladzijden. Wellicht komen er nog meer deeltjes. De meditaties zijn naar we vermoeden overgenomen uit kerkboden enz. Ze bevatten veel goeds. Er is verscheidenheid in tekstkeuze en daarom ook in de inhoud van de meditaties. We nemen, bij wijze van voorbeeld, hier iets over uit de meditatie over 1 Kron. 19 : 7b: sta op en eet ... Als Elia onder de jeneverboom in slaap gevallen is, daalt de engel neer om hem voedsel toe te dienen. "Sta op, eet, want de weg zou te veel voor u zijn". Elia krijgt van de Heere een versterking in het strijdperk van het leven. O, als u terneder zit in de woestijn van uw leven, om der zonde wil, zodat u uw geestelijke doodstaat in moet leven, is dat uw ervaring?

Dan leert u in de woestijn de verzuchting: "Och werd ik derwaarts weer geleid." "De Heere geeft een verkwikking en spijze op Zijn tijd en Zijn wijze door Woord en Geest. Telkens moet worden geleerd dat Gods kinderen zonder Hem niets kunnen doen. Wat een eeuwig wonder van het welbehagen Gods als de ziel eens gelaafd mag worden uit de verdienste van Christus. Dan gaan wij alles weer heel anders zien. Dan krijgt het volk van God iets van het hemelse paradijs; zij komen wel eens te zitten bij de puinhopen van hun eigengerechtigheid, maar dan gaat de Heere hun onverwacht het voedsel geven dat door Christus is voldaan en waardoor die ziel gesterkt wordt ...

Het boek telt 128 pagina's en kost f 14,90.

3. **De weg naar een christelijke levensbeschouwing** door P. Kuijt.

De schrijver is vele jaren bij het onderwijs werkzaam geweest en was laatstelijk directeur van de paedagogische academie "De Driestar" te Gouda. Hij heeft dus vele contacten met de jeugd gehad. Hij weet dus waarover hij schrijft. Hij doet het op een uitnemende wijze, zodat de jeugd moet gevoelen, dat hier iemand aan het woord is, die met hen meeleeft en hun heil op het oog heeft. Daarom vinden we dit boekje van belang. Het handelt over een aantal onderwerpen, zoals laster, oprechtheid, de waarheid van de Bijbel enz. enz. Uit een inhoudsopgave blijkt ook dat vele andere onderwerpen aan de orde komen dan uit de opschriften van artikelen blijkt. De artikelen zijn allemaal ongeveer anderhalve bladzijde groot. Dat spoort aan om te gaan lezen.

Met instemming hebben we dit boek gelezen. Bij het artikel over de doop zouden we graag gezien hebben, dat de schrijver ook belicht had, dat de Heere daarin Zijn verbond verzegelt.

We bevelen het lezen en herlezen van het boekje aan. Het is vooral voor de jeugd bestemd, maar ouderen kunnen er ook veel goeds uit halen.

Het boek telt 126 blz. en kost f 14,90.

B.

Met het hart geloven. . . Met de mond belijden. . .

door Ds. P.N. Ribbers

Dit boekje bevat de schetsen over de Nederlandse Geloofsbelijdenis, die eerder verschenen in het bondsorgaan „Contact” van de Bond van Chr. Geref. Vrouwenverenigingen. Er zijn 39 schetsen. Aan het einde van nagenoeg alle schetsen worden discussievragen gesteld.

Ds. Ribbers heeft er uiteraard heel wat tijd aan moeten besteden. Hij geeft geen verklaring zonder meer, maar blijkt rekening te houden met het doel van de schetsen en met de lezerskring. We moeten er begrip voor hebben, dat in de betrekkelijk korte schetsen niet alles kon worden behandeld en dat de behandeling ook niet al te diepgaand kon zijn. Ds. Ribbers is ten dele wel geslaagd in het samenstellen van de schetsen. Dat willen we op de voorgrond stellen. Maar we moeten toch ook een paar opmerkingen maken.

Met het hart geloven. . . Zo luidt het begin van de titel van dit werkje over de NGB. Zo begint ook het eerste artikel. Van groot belang is

natuurlijk dat we weten wat het is met het hart geloven. Daarop is de hele NGB gebaseerd. En in verband daarmee natuurlijk wie die wij zijn, die van harte geloven. In de schetsen komen we dat wij en dat ons telkens tegen. Dat geeft de indruk, dat de schrijver ervan uitgaat, dat de lezers van de schetsen en dat zullen dan wel in hoofdzaak de vrouwen van de verschillende verenigingen zijn ware gelovigen zijn. Dat zou wel een mooi ideaal zijn, dat er echter niet is en vermoedelijk nooit geweest is. De werkelijkheid is vaak heel anders, zo dat het al verblijdend is wanneer er ook onder haar zijn, die door genade de vreze des Heeren deelachtig zijn.

We maken nog een opmerking. In de 14e schets gaat het over artikel 16: Van de eeuwige verkiezing. Ds. Ribbers spreekt liever van de goddelijke verkiezing. Bij de omschrijving sluit hij zo nauw mogelijk aan bij de woorden van artikel 16, als volgt: God heeft in Zijn eeuwige en onveranderlijke raad besloten sommige mensen in Christus uit enkel goedertierenheid te verlossen. Dat betekent dus allereerst, dat we onze verlossing in geen enkel opzicht te danken hebben aan iets in ons. Dat duidelijk te laten zien is ook de hoofdbedoeling van art. 16. Let u maar eens op de plaats van art. 16. In de voorafgaande artikelen is gesproken is over de ellende van de gevallen mens: in art. 17 zal worden gesproken over de wederoprichting van die gevallen mens; welnu, in ons art. wordt aangetoond, dat die wederoprichting niet geschiedt om iets in ons, maar enkel voortkomt uit Gods genadige verkiezing.

Het is natuurlijk waar, dat de verlossing niet te danken is aan iets in de mens, maar is het de bedoeling om dit in artikel 16 te belijden? Of gaat het hier juist om het vrijmachtig welbehagen des Heeren, waar de Heere telkens weer van spreekt in Zijn Woord. Dat is het wonder. Dat wordt hier beleden. Het wonder dat de Heere zondaren verkiest ten leven, in Christus. Maar ook dat de Heere naar Zijn eeuwige raad anderen in hun val waarin zij zichzelf gestort hebben laat liggen. Dat laatste komt in de schetsen helemaal op de achtergrond. We leren toch een dubbele praedestinatie? Natuurlijk kan men van deze leer een verkeerd gebruik maken. Dat gebeurt ook. Maar dat gebeurt met vele andere dingen. Men gebruikt de genadetijd verkeerd of liever helemaal niet. De mens zit in de strikken van de duivel, van het ongeloof en moet daaruit door de Heere Zelf verlost. Dat doet de Heere naar Zijn welbehagen. Dat is een wonder en dat wordt een wonder.

We zouden nog wel meer opmerkingen kunnen maken, maar dat lijkt me niet nodig. Het gaat er niet om schetsen voor schetsen te bekijken, maar om de algemene indruk weer te geven. De schetsen zouden veel aan inhoud gewonnen hebben wanneer beide opmerkingen die we maakten daarin verwerkt waren. Ook betreuren we het dat de naam Heere steeds met twee en niet met drie e's geschreven wordt en natuurlijk ook, dat we in de schetsen niet de Statenvertaling terug vinden. Dat maakt het bezwaarlijk voor de vrouwenverenigingen, die nog wel daar bij leven, deze schetsen te gebruiken. Het boekje is niet duur. Het telt 136 pagina's. Het kost f 2,50 en is te bestellen bij het bondsbureau, Charlotte de Bourbonlaan 26, 3062 GE Rotterdam.

B.

Vreemdelingen door H.A. Visser.
Uitgeverij Boekencentrum B.V.
's-Gravenhage

De schrijver was achtereenvolgens predikant te Angerlo, Raalte en Amsterdam. Het boekje gaat over Jona, Daniël en Ruth. Het bevat radio-lezingen, gehouden voor de NCRV. Bij de beoordeling van dit boek moeten we vooral letten op de vraag of wat hierin naar voren komt de toets van Gods Woord kan doorstaan. We menen dat dit niet het geval is. Ten bewijze daarvan kunnen we volstaan met een aanhaling uit blz. 39. Daar lezen we o.a.: Wij, Joden en Christenen, geloven namelijk, als het goed is, in een God die veranderlijk is, die niet een starre verspersoonlijking van het noodlot is, maar een God die, zo staat er letterlijk in de Bijbel, 'berouw' kan hebben over zijn besluiten. En nu gaat er weer een lach over dit verhaal heen: heidenen blijken namelijk beter te geloven in de god van Israël dan talloze gelovigen van huis uit. Er zijn namelijk nog

altijd mensen die zeggen: Gods raadsbesluit is onveranderlijk. God is degene die vastgesteld heeft wie er voor eeuwig verloren gaan en wie behouden worden. God is volgens hen 'Calvinist'.

We zouden meer kunnen aanhalen, maar laat het bovenstaande genoeg zijn. Het boek telt 152 blz. en kost f 17,50.

B.

Een wandel met God 16

Levensbeschrijving
van
Ds. J.J.A. Ploos van
Amstel

VIII. Reitsums losmaking (II)

De aan de synode beloofde toelichting van het besluit van Reitsum volgde spoedig.

Bij A. Jongbloed verscheen „Een woord aan hen, die Jezus Christus erkennen als het Enig Hoofd Zijner Kerk, naar aanleiding van onze losmaking uit het Synodaal verband — door J.J.A. Ploos van Amstel, predikant te Reitsum.

Eerst vertelt de schrijver kalm en nuchter de gang van zaken. „Wil men de aanleiding weten tot deze daad? Wij zullen die geheel naar waarheid schetsen.

„De gemeente hier heeft met het ongeloof en met de toestand der kerk bijna niets te maken. Wat de gemeente zelf betreft, dan weet men van geen roering of beweging af. Wel leeft de gemeente mee met de tegenwoordige tijd. Wij hebben er samen in geleefd en geleden. Wij hebben samen gebeden tot God. Al leven wij vrij wat geïsoleerd, wij leven toch met onze broederschap mee. Dat heeft de Heere ons uit genade gegeven!”

„Overigens weten wij hier niet van het juk der Synode. Wel schrijver, niet de gemeente. Toch geldt ook hier: „Als één lid lijdt, lijden alle leden mee.”

Dan verhaalt Ds. P. van het kerkeraadsbesluit van 1884, van de bekommeringen tijdens zijn beroep naar Leiderdorp in Oktober '85 en van nieuwe onweerswolken, die kwamen aandrijven uit de richting van Kampen en Rotterdam. De vraag kwam op: Zullen, mogen wij het besluit intrekken en — maar wij verhaalden reeds boven wat het antwoord werd.

Daarna vervolgt Ds. P. zijn verhaal aldus:

„Dat besluit heeft schrijver dezes hartelijk verblijd. Misschien zal het sommigen verwonderen, dat ik niet eerder ben uitgetreden. Maar o, wie zo spreekt, weet, dat ik er erg tegen op zag om uit het kerkverband te gaan. Het waren niet zozeer de financiële bezwaren, die mij drukten. Hoewel ik met mijn huisgezin om verschillende redenen meer nodig had dan vele anderen, was dit mij het grootste bezwaar niet: ik geloofde vast, dat zou de Heere maken. Maar zo alleen te staan ... nooit meer ergens elders te kunnen komen in de zogenaamde "bestaande kerk", de kerkgebouwen voor mij gesloten, velen die mij lief en dierbaar waren van mij verwijderd te zien; velen niet meer nuttig te kunnen zijn, die ik het nu wel kon wezen ... dit alles en zoveel meer hield mij terug.

De beslissing, nu ook door mij genomen, kost mij grote offers. Ik heb er veel om geleden. Ik behoor niet meer tot de jeugdigen van jaren, die soms in ijdele onbezonnenheid iets doen. Ik heb al het gewicht gevoeld en voel het nog. Maar ik kan niet anders, God helpe mij!”

Voorts belijdt dit teder kind van God zijn synodale zonden. „Wat zo benauwend is voor het geestelijk leven van een leraar in de Herv. kerk is dat samengaan van Christus en Belial. Broederlijk deelt men de beurten, regelt men de bediening des Avondmaals in vacante, zelfs in moderne gemeenten, spreekt dan in de proefpreek zo fors mogelijk vanwege de zwakheid van zijn positie. Men spreekt van geluk, als de ongelovigen zo goed waren om weg te blijven en ... soms kwamen ze driest op. Toch deelt men het heilige uit. Dan moet men als consulent een beroep helpen uitbrengen op een leraar van beslist ongelovige richting. Soms moet men die in de dienst des evangelies bevestigen. En dit terwijl de Apostel spreekt: die een ander evangelie verkondigt, dan wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt! Zou Christus ooit zulk een leraar bevestigd hebben? Zouden de Apostelen zich daartoe hebben geleend? Waarlijk dat consulentschap in een ongelov-

vige plaats is een verschrikkelijk werk. Onze onvergetelijke broeder K. van G. zag zo vreselijk op tegen de bevestiging van een predikant van de moderne richting. En eer die dag kwam, ontsliep hij ... O, het is zo'n zwaar werk, zijn conscientie te bezoedelen en te verkrachten. En toch, wie deed er niet aan mee? Wij gehoorzaamden allen de synode; wij duldden de leraars, die geheel van de waarheid afweken; wij schreven bekende ongelovigen in als ten Heilig Avondmaal gerechtigd. Als we weigerden om jongelieden, die naar een naburige predikant gingen, straks te ontvangen als gelovigen, dan werd inschrijving geëist, gelijk schrijver deze bij ervaring heeft gehad. Wij wisten beter en overtraden gedurig, straks onwillekeurig. Ons geweten werd aan alles gewend. Wij kregen een reglementair geweten. Wij waren slaven, hoe hoog wij spraken. Slaven ook van onze eigen vreesachtigheid en ongelovigheid des harten.

Afschuwelijk waren ook onze classicale vergaderingen: Na dat classicale gebedje, dat nooit vloten wou, dat zich meten met de ongelovigen. En dan dat zitten in de Classicale Besturen: Is dat recht, aan een vertrekkend modern predikant een getuigenschrift uit te reiken, waarin letterlijk de woorden voorkomen: „Het classicaal bestuur getuigt bij deze naar waarheid, dat N. zich ongeriglijk in leer en wandel en op een de Evangelie-dienaar waardige wijze heeft gedragen” ... Is het niet vreselijk zo publiek te moeten liegen. Past dat in de kerk van Christus? In besturen te zitten bederft zo licht het hart — en de goede zeden! Ach, wij gingen verdrietig, pruttelend, vaak met een zeer gedrukt gemoed onze weg. De vrijmoedigheid in het prediken werd meer belemmerd dan wij zelf wisten. Er waren steeds woorden, die men niet behandelen kon of men moest ze verknoeien. En dan dat bedenken van allerlei kunstgrepen. Men laat modernen preken en blijft zelf thuis of behandelt hen zo onheus mogelijk, in plaats van hun naar recht en plicht de kansel te weigeren. Men laat een ander voor u doen, wat eigen conscientie verbiedt, enz. Vanwege het verschil in richting wordt het velerlei werk onmogelijk gemaakt en in grote mate verzuimd. Onder zulk een ongeorganiseerde bevolking kan men niet als opzieners dienst doen: ook wordt uw tijd verslonden door heftige strijd, waarbij de waardering schade lijdt en waardoor het gemeentelijk leven onmogelijk en, helaas, de kerk tot een aanfluiting voor de wereld en een oneer van Christus wordt. Hoe kon ze daarentegen zijn tot een lof des Heeren, als ze waarlijk een hof des Heeren ware!”

„Of het nu” — zo besluit de in zijn oprechtheid ook hier zo beminlijke schrijver, — „niet verklaarbaar is, dat men het in deze toestand niet kan uithouden, laat ik aan de lezer over.”

DE DRIESTAR

MO-opleidingen 'De Driestar' te Gouda

Voorlichtingsbijeenkomst:

zaterdag 12 januari 1985 te Gouda
Aanvang: 10.00 uur.

Met ingang van de cursus 1985-1986 start 'De Driestar' te Gouda met MO-opleidingen voor de studierichtingen:

Nederlands
Engels
Pedagogiek
Wiskunde

De opleiding die gericht zal zijn op deelname aan de staatsexamens zal gegeven worden te Gouda gedurende twee dagdelen (een middag en een avond of twee avonden).

Toelatingseisen: havo, vwo of een opleiding van overeenkomstig niveau.

Voor de studie pedagogiek geeft ook het diploma kleuterleidster toegang tot de opleiding.

Een prospectus over de inhoud van de opleiding kan aangevraagd worden bij:
Adm. MO-opleidingen 'De Driestar', Ronsseweg 557, 2803 ZL Gouda. Tel.: 01820 - 26233.

Wel eens op **TEXEL** geweest? Beslist de moeite waard. Bos, duinen, zee, vogelbroedplaatsen, visgelegenheden, etc., en . . . rust.

U kunt op **'DE VERRASSING'** gebruik maken van volledig pension voor groot en klein.

Prijzen v.a. f 285,- p.w. Of u kunt kiezen voor een bungalow met alle comfort of sta-caravan. Voor 60-plussers speciale voor- en naseizoenprijzen.

Vraag vrijblijvend onze kleurenfolder aan. Tel. 02223-661 of 391.

De "Vereniging voor Christelijk Onderwijs op Reformatorische Grondslag" te Alphen aan den Rijn

Met ingang van D.V. 1 augustus 1985 hoopt het bestuur te kunnen starten met een Reformatorische basisschool.

In verband hiermede wenst het bestuur nu reeds in contact te komen met gegadigden voor de functie van

DIRECTEUR

Van de te benoemen functionaris wordt verwacht dat hij:

- beslist behoort tot de reformatorische gezindte;
- grondslag en doel van de ver. van harte onderschrijft;
- beschikt over pedagogische en didactische kwaliteiten;
- organisatorische- en contactuele vaardigheden zodat van hem een bezielende en stimulerende werking uitgaat;
- leidinggevende kwaliteiten en ervaring;
- zich inzet voor de opbouw en uitbreiding van de school.

Nadere inlichtingen worden gaarne verstrekt door de voorzitter de heer A. Beukers, tel. 01820-74202.

Sollicitaties met opgave van referenties en bevoegdheden voor 15 januari te zenden aan de secretaris, de heer Joh. Goudzwaard, Merelstraat 6, 2406 CS Alphen aan den Rijn.

1958 - 25 jaar - 1983
Woninginrichting en stoffering

Meubelen en vloerbedekking
Gordijnen - zonwering enz.

Vrijblijvend komen wij bij U aan huis met onze stalen collecties.

Bel ons eens voor een afspraak.

Beleefd aanbevelend
B. Elderkamp
Frankenoord 17
Rotterdam
Tel. 010 - 823487

Het adres voor al Uw goede boeken

Stationssingel 50
Tel. 08385 - 13978
Postbus 177
3900 AD Veenendaal

EEN GEWICHTIG PROBLEEM?

Onze geheel plant-aardige vermageringstabletjes lossen dit probleem volledig op!

Kuur voor een maand f 20,-

DROGISTERIJ SIKKING

Barvoetestraat 5,
2011 WL Haarlem
Tel. 023 - 312862/
324606.
Postgiro 190609.

Dagje uit met de vereniging?

Een bruikbaar idee: een vleesfondue-avond; een vorstelijk lopend buffet; een stijlvol verzorgd diner of koffietafel in 'IRENE': gezellig, vakkundig, betaalbaar en . . . in eigen kring!

HOTEL - REST.

'IRENE'

Fam. Bostelaar
ELSPEET

tel. 05779 - 1236

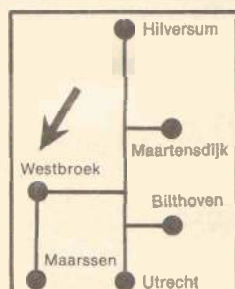
■ U wilt in een principiële, huiselijke sfeer **WITRUSTEN**, aansterken, op verhaal komen of zo maar enige gezelligheid vinden? Bel dan eens in Driebergen 03438 - 12466. Geen TV of radio, wel prima verzorging, ook dieet. Op doktersadvies evt. met rijksbijdrage tot 90%. "Repos Ailleurs".

PLAATST UW FAMILIEBERICHTEN IN BEWAAR HET PAND

Een verantwoord adres voor al uw

HUISHOUDELIJKE APPARATEN

- de BESTE merken voor een lage prijs. (SIEMENS, ESTA, GRAM, LIEBHERR, MIELE, VELO)
- service en bezorging door heel Nederland.

VINK-WITGOED-WESTBROEK

Dr. Welferweg 17 - Westbroek - Tel. 03469 - 1459, b.g.g. 1209

Vrijstelling van abortuspremie!

De kans bestaat dat abortus binnenkort zal worden opgenomen in het ziekenfondspakket. Zoals bekend heeft de Ziekenfondsraad vorige maand geen oplossing kunnen (en willen) aandragen voor het „probleem van de gewetensbezwaarden”. Een vijftal door minister Brinkman voorgelegde ontsnappingsmogelijkheden voor gewetensbezwaarden werden om allerlei technische en ideële redenen onuitvoerbaar geacht.

De Nederlandse Patiëntenvereniging (NPV) is over deze gang van zaken zeer verontrust. De NPV wijst opnemings van abortus in het ziekenfondspakket radicaal af. Zwangerschap is geen ziekte en het plegen van abortus is geen geneeskunde. Alleen daarom al behoort abortus niet in het ziekenfonds. Abortus is bovendien regelrecht in strijd met de Christelijke ethiek, die is gebaseerd op Gods Woord.

Voorzover abortus momenteel al vergoed wordt, namelijk als de ingreep plaatsvindt in een ziekenhuis, dient deze vergoeding te worden stopgezet. Als de overheid toch overgaat tot het opnemen van de kliniek-abortus in het ziekenfondspakket, dient tenminste een afdoende regeling voor gewetensbezwaarden te worden getroffen. Dat is het minste dat van de regering mag worden verwacht. Christenen mogen in geweten niet verplicht worden mee te betalen aan het doden van ongeboren leven.

De NPV gaat zich inzetten om een vrijstelling van abortuspremie voor gewetensbezwaarden te realiseren. Brede steun van onze achterban is daarvoor zonder meer noodzakelijk. Wordt daarom nu lid van onze vereniging, opdat ons geluid in Den Haag des te krachtiger kan doorklinken. Laat ons niet alleen staan, maar meldt u aan als lid voor f 15,- per jaar. (65-plussers en jongeren onder de 18 jaar tien gulden).

Andere doelstellingen van de NPV: een eigen schone ziektekostenverzekering, de oprichting van een medisch ethisch studiecentrum en deelname aan inspraakmogelijkheden voor patiëntenverenigingen. U ontvangt 4 x per jaar ons nieuwsbulletin.

Comité van aanbeveling NPV:

ds. A. Bac, Bodegraven
ds. P. Boomsma, Stiens
M. Dankers, Den Helder
jhr. dr. A. E. M. v.d. Does
de Willebois, Bilthoven
Prof. dr. J. Douma, Kampen
Ir. J. v.d. Graaf, Huizen
Mr. J. J. M. Kaulingfreks, Bavel
J. Kits sr., Zeist
Prof. dr. G. A. Lindeboom, Amsterdam
dr. W. J. Ouweneel, De Bilt
Prof. dr. ir. E. Schuurman, Breukelen
ds. M. C. Tanis, Sliedrecht
ir. B. J. van der Vlies, Maartensdijk

Ja, ik heb gewetensbezwaren tegen abortus in het ziekenfonds en wordt daarom lid van de Nederlandse Patiëntenvereniging.

Naam:

Geboortedatum:

Adres:

Postcode:

Woonplaats:

Contributie:

Bank/gironummer:

Bon in gesloten envelop opsturen naar: secretariaat NPV, Kampereiland 13, 3524 CZ Utrecht.

DE DRIESTAR

AANMELDING STUDENTEN PABO

Toelatingsvoorwaarden:

- een diploma Havo, VWO of MBO
- een speciaal onderzoek voor personen van 23 jaar en ouder die niet over bovengenoemde diploma's beschikken
- gemotiveerdheid voor het onderwijs

Aanmelding liefst zo spoedig mogelijk doch uiterlijk 1 maart 1985.

Internaat

Studenten, die te veraf wonen om heen en weer te reizen tussen hun woning en de school, kunnen gehuisvest worden in het internaat.

De prijzen zijn afhankelijk van het alleen of gezamenlijk gebruik van een kamer.

Rijksstudietoelagen

Tot 1 februari 1985 staat de mogelijkheid open om een rijksstudietoelage aan te vragen bij het Ministerie van Onderwijs, afd. Rijksstudietoelagen, postbus 30006, 9700 RH Groningen. Aanvraagformulieren en inlichtingen worden op verzoek verstrekt door de dekaan van de thans bezochte school of door de administrateur van ons instituut. Het Ministerie vergoedt in vele gevallen ook de kosten verbonden aan het verblijf in het internaat.

Voorlichting en aanmelding

Voorlichtingsfolders en aanmeldingsformulieren zijn verkrijgbaar bij de dekaan van de thans bezochte school of worden op aanvraag door ons toegezonden. Ook persoonlijk bezoek aan ons instituut is mogelijk. Graag na telefonische afspraak.

Adres

Aanmeldingen dienen te worden gericht aan: Pabo "De Driestar", Ronsseweg 557, 2803 ZL Gouda. Tel. 01820 - 26233.